

Universiteit
Leiden
The Netherlands

Talenquests in de praktijk: een queeste

Gool, C. van; Hoeflaak, A.

Citation

Gool, C. van, & Hoeflaak, A. (2005). Talenquests in de praktijk: een queeste. *Levende Talen Magazine*, 4, 14-17. Retrieved from <https://hdl.handle.net/1887/11337>

Version: Not Applicable (or Unknown)
License: [Leiden University Non-exclusive license](#)
Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/11337>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

Die is gebaseerd op het oorspronkelijke concept van de WebQuest-bedenker Bernie Dodge en verder op een aantal tamelijk algemeen geaccepteerde principes uit de taalverwervings-theorie en een aantal kenmerken van een taakgerichte benadering, zoals: op enigerlei wijze probleemgestuurd, levensecht, functioneel, uitmondend in een product. Op grond van deze meetlat kan aan een TalenQuest een aantal 'sterren' worden toegekend die een indicatie geven van de geschatte leerzaamheid bij verstandige uitvoering. Ook de meetlat staat op <www.talenquest.nl>.

Samenvattend

TalenQuests kunnen een substantiële bijdrage leveren aan het verwerven van een vreemde taal. Ze hebben daarbij vergeleken met de traditionele methoden een potentiële meerwaarde. Dat geldt ook en met name voor de motivatie van de leerlingen. Het is soms verbazingwekkend hoeveel leerlingen blijken te kunnen, hoe zeer ze zich daarvoor blijken in te zetten en hoeveel ze daarvan leren.

Maar... van niet elke WebQuest kan effect worden verwacht op taalverwerving. Het gebruik van TalenQuests is op zich ook geen garantie. Veel hangt af van de manier waarop hij wordt uitgevoerd door de betreffende docent. Werken met TalenQuests vraagt een andere manier van werken en van naar je vak kijken. Met succes TalenQuests gebruiken vraagt daarbij vaardigheid en een didactisch repertoire in projectachtig, of toch op zijn minst taakgeoriënteerd werken. Dat wil zeggen: goed klassenmanagement, slim 'taakmanagement' (in groepjes werkende leerlingen goed 'bij de les' kunnen houden) en goed inzicht in wat helpt en hindert bij toepassingsgerichte vreemdetaalverwerving.

Wie heilig gelooft in de heilzaamheid van eerst de regel goed uitleggen, daarna stevig oefenen en ten slotte proberen daar iets van te laten toepassen, kan er beter niet aan beginnen. Dat geldt ook voor wie bij het beoordelen en rapportcijfers alleen maar kan denken in proefwerkcijfers. Dan draait het gegarandeerd op een teleurstelling uit. Tegen deze achtergrond dringt zich de indruk op dat WebQuests nogal eens wat te lichtvaardig worden ingevoerd.

Anderzijds: voor wie toepassingsgericht wil werken, daarbij goed weet wat hij doet, en vooral voor wie op zoek is naar ICT-gebruik met echte meerwaarde, lijkt de TalenQuest een aanwinst met mogelijkheden. Voor het leerrendement en voor het bevorderen van de motivatie. ■

*Voor meer achtergronden zie bijvoorbeeld Westhoff, 2004, <www.babylonia-ti.ch/BABY304/PDF/westhoff.pdf>.

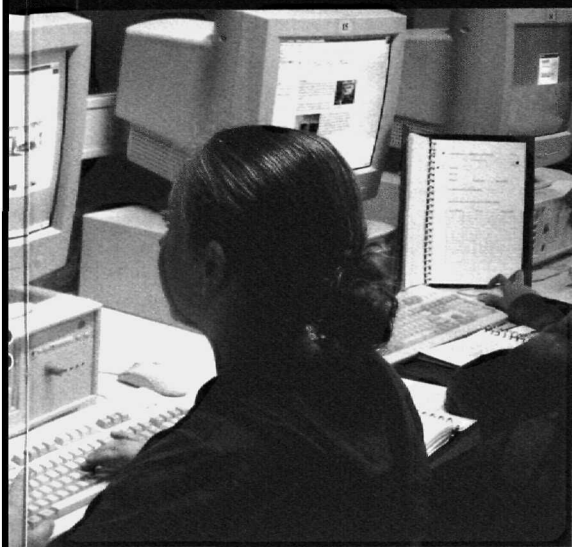

Talenquests in de praktijk: een queeste

Christien van Gool en Arie Hoeflaak

Om een beeld te krijgen van praktijkervaringen met TalenQuests (TQ) zijn docenten opgeroepen daarvan melding te maken. We gebruikten daarvoor twee formats: een lijst met 27 open vragen (met dank aan Thomas Peters van het SLO) en een 'meetlat', ontwikkeld door het NAB-MVT (met dank aan Gerard Westhoff). In een bijlage, te vinden op de website <www.levendetalen.nl>, vindt u de open vragen en de meetlat. We wilden te weten komen of TalenQuests bij alle talen even vaak worden ingezet, op welke niveaus ermee wordt gewerkt en hoe (methodevervangend of als iets extra) en wat steken leerlingen ervan op?

Eerst presenteren we de resultaten van de open vragen. Terwille van de beknoptheid geven we vooraf de respons op de naar ons oordeel meest interessante aspecten waarnaar werd gevraagd: klassen waarin de TalenQuest(s) werden uitgevoerd, een aanduiding (voorzover van toepassing) van de plaats waar de Quest op internet is te vinden, de vraag of de Quests aansluiten bij de bestaande methodes, dan wel of er uitsluitend met TalenQuests wordt gewerkt, de appreciatie door de leerlingen van het werken met een Quest, de vaardigheden die aan bod kwamen, wat makkelijker of moeilijker ging dan verwacht, de wens om meer TalenQuests aan te bieden en de vraag wat men anders zou doen wanneer men dezelfde TalenQuest nog eens zou aanbieden. Daarna volgt een overzicht van wat de meetlat opleverde aan gegevens. Tot slot worden uit beide informatiebronnen conclusies getrokken.

Open vragen

Zoals Maarten de Jong (LTM 2004, 7) heeft betoogd, zou het fenomeen TalenQuest vooral succesvol zijn voor het vak Engels. De uitkomsten van onze vragenlijst wijzen in dezelfde richting: bij Frans en in mindere mate Duits wordt verhoudingsgewijs vaker gemeld dat de leerlingen de opdrachten leuk, maar moeilijk vinden. Ook lijken vmbo-classes meer met Engelse Quests in aanraking te komen dan met die voor andere talen.

Vervolgens is zichtbaar dat TQs in verreweg de meeste gevallen als (welkomme) afwisseling naast de gebruikte methode worden toegepast. De (taal-)vaardigheden komen niet altijd aan bod: met name spreek- en luistervaardigheid ontbreken regelmatig.

De hardwarekant geeft soms problemen: apparatuur kan uitvallen of in te geringe mate beschikbaar zijn, leerlingen kunnen blijkbaar soms vrijelijk surfen naar sites waar ze niet bij mogen komen. Dit alles lijkt een tijdelijk probleem, naarmate de techniek vordert en de omgang met ICT voor eenieder (systeembeheerders die steeds vaardiger worden in het pareren van slimme leerlingen die servers kraken e.d.) meer en meer routine wordt.

Zeer opvallend is de positieve instelling van leerlingen en docenten. Leerlingen vinden het leuk, zijn vaak tevreden en soms zelfs enthousiast. Praktisch alle docenten die hebben gereageerd geven aan dat ze zeker zullen doorgaan met TQs. De goede voornemens die ze daarbij hebben betreffen in alle gevallen verfijningen en (kleine) aanpassingen, in geen enkel geval fundamentele wijzigingen.

Bij dit alles moet worden bedacht dat onze steekproef een bescheiden aantal betreft en geen dwarsdoorsnede is van de populatie modale docenten talen. Niettemin: Talenquests hebben een toekomst.

Reacties per taal

Engels

1. Tien respondenten hebben TQs Engels laten doen, in de klassen 1, 2, 3-vmbo/havo/vwo, 4-vmbo, 4-vwo, mbo. Vindplaatsen: www.altenacollege.nl >vakken >Engels >onderbouw >klas 2-3, een keuze door de leerlingen uit www.webquest.org, www.bayoglu.nl.eu.org, <http://taalquest.bravehost.com>, www.harrypotterguide.co.uk/yahoo.com, www.talenquest.nl, www.talenkwestie.nl.
2. In de regel (acht keer) gebruiken docenten de TQs naast de methode, terwille van de variatie, eenmaal wordt aangegeven dat het ging om een experiment, eenmaal dat uitsluitend met TQ's wordt gewerkt.
3. Vrijwel unaniem meldt men dat leerlingen het leuk vinden op deze manier te werken. Een enkele keer wordt opgemerkt dat de taak tegelijk ook moeilijk wordt gevonden, of dat het samenwerken als moeilijk wordt ervaren.
4. De vaardigheden die aan bod kwamen, worden door sommigen uitgesplitst in algemene (dus niet taalgebonden) vaardigheden en taalvaardigheden. Bij de eerste categorie worden genoemd: sociale en onderzoeksvaardigheden, informatie zoeken op internet, het verdelen van taken, presenteren, samenwerken, het selecteren van informatie. Soms meldt men dat alle taalvaardigheden worden geoefend, maar vier keer dat spreekvaardigheid er niet aan te pas komt.
5. Moeilijker dan verwacht zijn de volgende factoren: alle instructie moest van het scherm worden gelezen (het zou beter zijn om die op papier te geven), er komt veel voorbereidend werk bij kijken om alle leerlingen computervaarlijk te maken (vooral zwakke leerlingen hebben veel moeite hier zelfstandig mee om te gaan), de apparatuur laat het menigmaal afweten, het kost soms moeite collega's ervan te overtuigen dat een TQ leuk en leerzaam is.
6. Alle respondenten geven aan dat ze zeker zullen doorgaan met het werken met TalenQuests. Goede voornemens zijn: eerder en meer tijd besteden in het pc-lokaal, zodat leerlingen minder thuis hoeven te doen, samenwerking zoeken met collega's, werken met logboeken, rollen verdelen binnen groepen (2 x), CEF gebruiken bij beoordeling, meer oefenen vooraf in pc-gebruik, leerlingen tussentijds evaluaties laten inleveren, nog beter voorbereiden, links actualiseren (2x), afbakening van de kaders, meer vrijheid daarbinnen, strakke begeleiding, beoordeling aanpassen, duidelijker criteria formuleren.

Frans

1. 4 respondenten in klassen 4-vwo, 2-ROC, brugklas vwo, brugklas, 2 en 3-atheneum. Vindplaatsen: [www.trinitascollege](http://www.trinitascollege.nl) >Frans >downloads >webquest literatuur ath4, www.novaplein.nl/frans, www.de-breul.nl, <http://talentinternationaal.slo.nl/merveilles/index.htm>
2. In drie gevallen is sprake van gebruik naast de methode, in twee gevallen sluiten ze daar bij aan.
3. Driemaal wordt aangegeven dat de leerlingen het leuk vinden, tweemaal tegelijk ook moeilijk. In één geval blijken de meningen van de leerlingen verdeeld te zijn.
4. Niet in alle gevallen komen alle vaardigheden aan bod: in één geval ontbreekt de luistervaardigheid, in een ander geval de luister- en de spreekvaardigheid.
5. Makkelijker dan verwacht: het maken van een webquest, van een powerpointpresentatie. Moeilijker: het aansturen van nietsdoende leerlingen, het beoordelen van producten, samenwerken, tijdig plannen en nakomen van afspraken, verwerken van informatie. Tegenvallers: te weinig pc's beschikbaar, ruzie in een groepje.
6. Alle respondenten gaan door, waarbij één respondent een aanpassing zal aanbrengen zodat maar één eindproduct mogelijk is (dat maakt beoordeling gemakkelijker), een ander zal een update maken, alles moet goed werken.

Engels en Frans

1. Een respondent geeft aan te werken met TQs voor beide talen in brugklassen van theoretisch gemengd tot en met havo/vwo.
2. Er wordt uitsluitend met TQs gewerkt (in het kader van Slash 21).
3. De leerlingen vinden deze manier van werken leuker dan met boeken.
4. Alle vaardigheden komen aan bod, daarnaast ook cultuur.
5. Wat tegenvalt is het vele nakijkwerk, maar de leerlingen leren wel veel sneller en makkelijker. Probleem is de afhankelijkheid van de apparatuur: als die weigert kan men niet verder.
6. Doorgaan is verankerd in het systeem maar extra grammatica met behulp van boek is wenselijk.

Duits

1. 5 respondenten in klassen 4 en 5-havo/vwo, 3-havo en vwo, vmbo, 4 en 5-havo, 4, 5 en 6-vwo.
2. 3 docenten gebruiken de TQ aanvullend, 1 docent werkt uitsluitend met webquests (Slash 21).
3. Het oordeel van de leerlingen is in alle vijf gevallen

(zeer) positief: leuk om iets van een ander land te zien (er werd o.a. met video gewerkt), ze durven meer te zeggen in de doeltaal, veel variatie, grenzeloze mogelijkheden. In één geval blijkt het correct gebruik van Redemittel moeilijk en tijdrovend.

4. 3 docenten geven aan dat alle vaardigheden aan bod komen, één lezen en schrijven, één alleen lezen (+ Landeskunde).
5. Makkelijker dan verwacht: het vinden van informatie, het gebruik van een webquest, spreekvaardigheid. Moeilijker: correct taalgebruik, goed gebruik van de pc (surfen naar 'verboden' sites), de internetvaardigheid van leerlingen (omgaan met zoektermen). Onverwacht: het vinden en verwerken van bijzondere links.
6. Deze docenten gaan op een na unaniem door, bij herhaling zal één docent duidelijker opdrachten maken en zorgen voor training van presentatievaardigheden.

Nederlands

1. Eén respondent is docent Nederlands en heeft in 3-havo en 4-vwo gewerkt met de webquest Kees de jongen. Vindplaats: <http://www.digischool.nl/ne/webquests>.
2. De TQ is aanvullend, als klein project gebruikt.
3. Het enthousiasme van de leerlingen verschilt: 3-havo was matig tevreden, hun eindproduct getuigt daar ook van. 4-vwo daarentegen was tevreden, vooral omdat ze precies wisten wat ze moesten doen.
4. Het gaat in deze TQ om een specifieke vaardigheid, een ander soort schrijfopdracht.
5. Als een TQ duidelijk is gaat alles bijna vanzelf. Het simpel, enkelvoudig en bondig formuleren van de opdracht valt niet mee.
6. Volgende keer zou de respondent meer achtergrondinformatie vooraf geven, preciezer de opdracht formuleren en per opdracht de uiterste termijn van inleveren aangeven.

Italiaans

1. Voor het vak Italiaans heeft één respondent gereageerd. Hij/zij werkte met 2 TQs in klas 3-vwo en 5-vwo. Vindplaats: www.talenquest.nl.
2. De TQs staan los van de methode.
3. De leerlingen zijn heel enthousiast, vinden deze manier van een taal leren heel effectief en zinvol, de resultaten zijn er dan ook naar.
4. Niet in alle TQs komen alle vaardigheden aan de orde, maar tezamen genomen is dat wel het geval.
5. Mee vielen tekstbegrip, tegen de timing en de moeilijkheidsgraad van een van de TQs
6. TQ Roma moet simpeler worden gestructureerd.

De queeste continued

Onderdeel 2 van ons onderzoekje bestond uit een zogenaamde meetlat waarin van 0 tot 4 gescoord kon worden op bepaalde onderdelen (zie de bijlage, te vinden op de website <www.vllt.nl>). De meetlat waar Gerard Westhoff het in zijn bijdrage al over had, is te vinden op <www.talenquest.nl>.

Niet iedereen heeft de meetlat ingevuld: in totaal zijn veertien scores ingevuld op de meetlat voor de verschillende talen. Het aantal is aan de krappe kant om er al te gefundeerde uitspraken over te doen maar tendensen zijn wel waar te nemen.

Een krappe meerderheid zegt dat het uitvoeren van de taak bij de leerlingen leidt tot kennisname van veel tekst maar kwalitatief zijn die teksten niet zo heel veel beter (functioneel, levensecht) dan in het gemiddelde schoolboek. Verder is men tamelijk negatief over de manier waarop leerlingen de teksten kunnen aanpassen aan hun eigen niveau (met illustraties, woordenboeken etc).

Wat de verwerking op inhoud betreft is de score uiteenlopend met evenveel treffers op de extremen: er zit dus nogal wat verschil in hoe de Talenquests (TQs) worden beoordeeld. Sommige TQs zijn met knippen en plakken uit te voeren; bij andere worden leerlingen erg uitgedaagd.

Bij de verwerking op vorm (bijvoorbeeld grammatica) is men overwegend positief ten aanzien van de bewustmaking ervan. En dit geldt ook voor het productief gebruik van de doeltaal, hoewel de taak meestal niet leidt tot interactie in de doeltaal. Wat de beheersing van vormaspecten (wordt correctheid van taalgebruik bevorderd) betreft is men iets minder positief.

Het gebruik van communicatiestrategieën wordt matig bevorderd en de bijdrage aan het leren leren van de gemiddelde TQ is niet beter dan in het gemiddelde tekstboek.

Conclusie

Niet op alle onderdelen scoort een TQ beter dan het gemiddelde tekstboek en natuurlijk geldt ook hier dat er goede en slechte TQs zijn maar het is niet zo dat er TQs zijn die op alle onderdelen hoog scoren en op andere onderdelen minder: de ene TQ is beter op een bepaald onderdeel en een andere TQ weer op andere onderdelen.

Wat het allerlaatste onderdeel betreft: het afzetten van een TQ tegenover een minicursus, is er veel onduidelijkheid over de bedoeling ervan en slechts 6 respondenten hebben dit ingevuld. De bedoeling hier is om met name te kijken naar het proces van de uit te voeren taak (is hij open of gesloten, hoe wordt er samengewerkt, wat is de reden dat een taak moet worden uitgevoerd, wie bepaalt de inhoud etc).

Een van de respondenten licht toe waarom hij dit onderdeel niet heeft gescoord. 'Ik blijf het lastig vinden om zo kwantitatief te antwoorden als onderstaand schema veronderstelt. Daarom wat toelichting: Ik kies vaak voor webtasks (hier worden die minicursussen genoemd) omdat ik met jongere leerlingen werk. Talenquests veronderstellen vaak een wat grotere mate van beheersing van de doeltaal. Bovendien: in de onderbouw worden de leerlingen bouwstenen voor het goed gebruik van een taal aangebracht (idoom, taalregels,...) dus mijns inziens WIL je juist zaken als de verleden tijd of introducties laten oefenen. Daarover hoeft je niet denigrerend te doen; dat is een noodzaak om later over het benodigde gereedschap te beschikken om meer complexe taken uit te voeren.

Overigens: dat wil niet zeggen dat ik meer creatieve webtasks mijd. Ik heb een eigen voorbeeld toegevoegd (dit is in dit nummer opgenomen in de rubriek In de Praktijk). De geslotenheid en het voorspelbare eindproduct maken het meer een minicursus dan een quest. Toch vind ik hier veel waardevolle elementen in zitten: op diverse manieren worden leerlingen blootgesteld aan authentiek materiaal (geschreven tekst, audio, video) en wordt ook van hen verwacht dat ze productief zijn.'

Meer over Talenquests/webquests van de hand van John Daniëls is te lezen op <www.internetonderwijs.net/Nieuwsbrieven/Nb%202000/Nieuwsbrief%207-2000.htm> en <www.internetonderwijs.net/artikelen2005/TalenQuests/TalenQuest.htm>. Op <www.talenquest.nl> is onder andere een handleiding te vinden over het ontwerpen van een talenquest. Directe link <www.kennisnet.nl/thema/talenquest/doc/handreiking.doc>. ■